

EKONOMICKÁ PROGNOZA JE PRIAZNIVEJŠIA

Predpokladaný ekonomický rast na Slovensku na rok 2023 bude podľa makroekonomickej prognózy Inštitútu finančnej politiky 1,3 %, čo je o 0,7 p.b. viac než v predchádzajúcej prognóze.

- Februárová prognóza tiež avizuje zvýšenie reálnych miezd. V roku 2023 odhaduje nárast o 0,6 %, kým septembrová prognóza predpokladala pokles o 2,7 % (Tabuľka 1).
- Zvyšovanie reálnych miezd súvisí so zmenou septembrovej predikcie odhadovanej miery inflácie z 13,5 % na 9,8 %, čo súvisí najmä s ochrannými opatreniami vlády pri cenách energií. Inflácia v ďalšom období bude klesať pomalšie, ako sa očakávalo. V roku 2024 by mala dosiahnuť 5,3 % oproti pôvodným 3,4 %.
- Výrazný rozdiel je v predpokladanej miere súkromnej spotreby. Kým februárová prognóza uvádza nárast o 0,7 %, septembrová avizovala pokles o 3,7 %.

SPOTREBA DOMÁCNOSTÍ SA ZVÝŠILA NA ÚKOR ÚSPOR

Rast HDP za rok 2022 podporili predovšetkým domácnosti, avšak na úkor úspor. Miera úspor klesla na 5,9 % disponibilného príjmu, čo je historické minimum.

- V čase pandémie Covid-19 úspory domácností rástli a spotreba klesala. Rast sa obnovil až po skončení reštriktívnych opatrení a otvorení ekonomiky (Graf 1).
- Vlni spotreba domácností stúpila o 4,6 %. V roku 2023 budú podľa prognózy IFP domácnosti opäť viac sporiť, čo spomalí rast spotreby (Tabuľka 1, Graf 1).
- Čistý disponibilný príjem na člena domácnosti v stálych cenách v roku 2022 poklesol o 4,7 %.

DOMÁCNOSTI S DEŤMI SI PRILEPŠIA

Nová prarodinná politika vlády podporí rast čistého disponibilného príjmu domácností, najmä vďaka zvýšeniu daňového bonusu na deti.

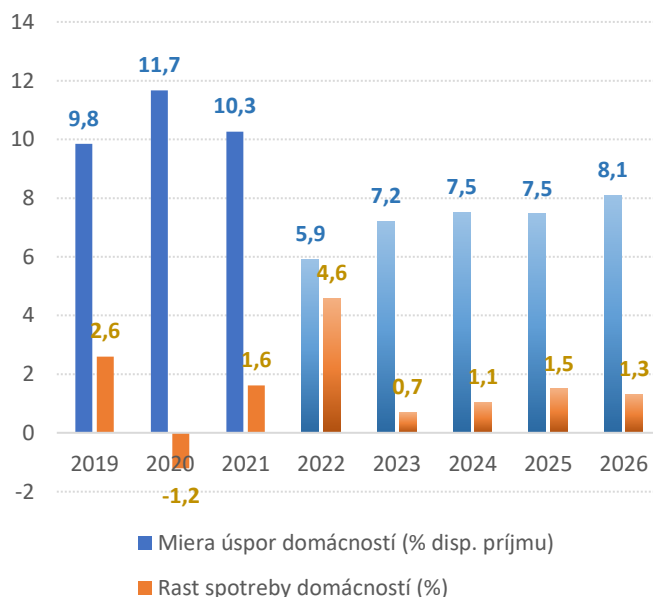
- Podľa IFP sa domácnostiam vďaka zmenám zvýšia disponibilné príjmy v priemere o 4 %, najviac si polepšia domácnosti s najnižšími príjmami (7 %).
- Necelé 2/3 domácností, ktoré nemajú nezaopatrené deti (teda zhruba polovica obyvateľov), finančné benefity prarodinnej politiky nepocítia (IFP).

Tabuľka 1: Porovnanie makroekonomických prognóz MF SR z roku 2022 a 2023

	Prognóza z:	2022	2023	2024	2025
Hrubý domáci produkt (%)	Feb.23	1,7	1,3	1,8	2,7
	Sept.22	1,9	0,6	1,7	2,3
Súkromná spotreba (%)	Feb.23	4,5	0,7	1,1	1,5
	Sept.22	4,6	-3,7	2	1,5
Tvorba fixného kapitálu (%)	Feb.23	6,6	14,6	1,2	1,3
	Sept.22	5,4	16,3	-6,4	1,7
Vládna spotreba (%)	Feb.23	-2,5	2,3	1,4	0,5
	Sept.22	-1,5	-0,7	0	-0,7
Export tovarov a služieb (%)	Feb.23	0,3	1,3	6,9	6,6
	Sept.22	-1,6	1,7	7,6	5,8
Import tovarov a služieb (%)	Feb.23	1,1	4,2	6,2	5,2
	Sept.22	-0,9	2,4	5,5	4,8
Reálna priemerná mzda (%)	Feb.23	-4,2	0,6	2,6	2
	Sept.22	-3,6	-2,7	3,9	2,1
Miera nezamestnanosti (VZPS) (%)	Feb.23	6,2	5,8	5,4	5,2
	Sept.22	6,1	6,1	5,6	4,8
Spotrebiteľská inflácia (CPI) (%)	Feb.23	12,8	9,8	5,3	4,2
	Sept.22	12,4	13,5	3,4	3,8

Zdroj: IFP

Graf 1: Prognózy vývoja miery úspor a spotreby domácností

Vytieňovaná časť grafu predstavuje prognózu

Zdroj: IFP

V EÚ VZRÁSTLA MINIMÁLNA MZDA DVOJNÁSOBNE

Väčšina štátov EÚ zvýšila minimálnu mzdu v roku 2023 oveľa výraznejšie ako predtým. V EÚ (okrem Španielska) je priemerný nominálny nárast dvojnásobný. Vlni to bolo 6 %, toho roku v priemere 12 %.

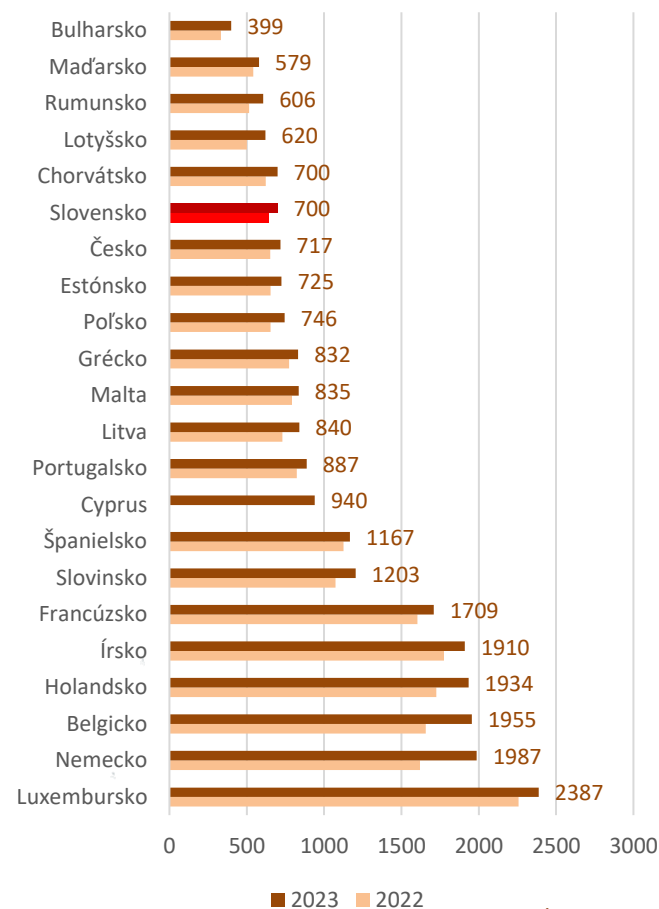
- Najvyšší nárast zaznamenali Lotyšsko (24 %), Nemecko (22,2 %) a Bulharsko (20 %).
- Najvyššiu minimálnu mzdu má Luxembursko, najnižšiu Bulharsko. Spomedzi štátov V4 má Slovensko 3. najnižšiu minimálnu mzdu a je tesne za Českom. Slovensko v roku 2023 zvýšilo minimálnu mzdu o 8,4 % (zo 646 € na 700 €).

NEHNUTEĽNOSTI SÚ PRE SLOVÁKOV STÁLE DRAHÉ

Hoci priemerné ceny bytov na Slovensku klesli v poslednom štvrťroku 2022 o 2,6 %, medziročne vzrástli. Slovensko naďalej patrí medzi európske štáty, kde je bývanie najmenej dostupné.

- Spomedzi vyše dvoch desiatok európskych štátov je bývanie najmenej dostupné v Česku a na Slovensku. Vyplýva to z vlaňajšej štúdie Deloitte Property Index 2022. Bola do nej zahrnutá väčšina štátov EÚ, Spojené kráľovstvo, Srbsko a Bosna a Hercegovina.
- Podľa štúdie by sa mala dostupnosť bývania na Slovensku aj v Česku v roku 2023 ďalej zhoršovať (Graf 4).
- Slováci potrebujú na kúpu nového bytu s rozlohou 70 m² až 12,8 hrubých ročných miezd. Pokiaľ ide o vlastné bývanie, Bratislava je po Amsterdame a Prahe treťou najmenej dostupnou metropolou. Na kúpu nového bytu s rozlohou 70 m² potrebuje obyvateľ Bratislavy 13,7 hrubých ročných miezd.
- Priemerná transakčná cena nových bytov vzrástla v rámci celej sledovanej vzorky najviac v Košiciach, až o 38,2 %.
- Priemerná cena bytov na Slovensku klesla v poslednom štvrťroku 2022 na úroveň 2904 €/m². Priemerná cena domov klesla na úroveň 1975 €/m².
- Medziročne však priemerná cena bytov stúpila o 14,4 % a domov o 7,8 %.

Graf 3: Minimálna mzda v štátoch EÚ k januáru 2022 a 2023 (v eurách)

Zdroj: Eurostat

Poznámka: Vo Fínsku, Rakúsku, Dánsku, Taliansku, na Malte nie je stanovená minimálna mzda a na Cypre nebola v roku 2022.

Graf 4: Prognóza vývoja dostupnosti bývania v 2023

Zlepšenie	Bez zmeny	Zhoršenie
Chorvátsko	Bosna a Hercegovina	Belgicko
Spojené kráľovstvo	Bulharsko	Česko
Španielsko	Dánsko	Francúzsko
	Írsko	Holandsko
	Slovinsko	Maďarsko
	Srbsko	Nemecko
		Nórsko
		Poľsko
		Portugalsko
		Rakúsko
		Rumunsko
		Slovensko

Zdroj: Deloitte Property Index 2022